

**RAADSVOORSTEL**

ter besluitvorming in de raad

Zaaknummer	229591	Datum Raadsvergadering	11 december 2023
Onderwerp	Principeverzoeken zonnepark en hoogspanningsstation Linschoten	Datum commissievergadering	27 november 2023
Portefeuillehouder	Wethouder C.L. Jonkers		
Raadscommissie	Ruimte		

Voorstel

1. In principe medewerking te verlenen aan de plaatsing van een hoogspanningsstation en natuurinclusief agrarisch zonnepark Linschoten, mits;
 - a. Voldaan wordt aan de randvoorwaarden en aspecten uit het afwegingskader voor het opwekken van duurzame elektriciteit.
 - b. Het nieuw aan te leggen fietspad, alsmede aan te leggen duiker(s) dienen beheerd en onderhouden te worden door de initiatiefnemers.
 - c. Een anterieure overeenkomst gesloten wordt tussen initiatiefnemer en de gemeente Montfoort.
 - d. Aangetoond wordt dat de biodiversiteit van en rondom het gebied toeneemt.
 - e. 50% van het zonnepark ten beschikking wordt gesteld ten behoeve van de lokale gemeenschap.
 - f. Het agrarische gebied beheerd en begrast zal worden door een lokale boer.
 - g. De zonnepanelen op maximaal 1,50 meter hoogte geplaatst worden.
 - h. In samenspraak met de gemeente een communicatie- en participatieaanpak wordt opgesteld.
 - i. Aan het einde van de levensduur de zonnepanelen, inclusief fundering, verwijderd en hergebruikt worden conform de richtlijn AEEA.
 - j. Voldaan wordt aan de randvoorwaarden zoals gesteld in bijlage 6: Voorwaarden vooroverlegpartners.

Kernboodschap

Stedin en Sunvest hebben twee onlosmakelijk met elkaar verbonden principeverzoeken ingediend voor de ontwikkeling van een hoogspanningsstation en een natuurinclusief agrarisch zonnepark. Het hoogspanningsstation zal een essentiële schakel worden in het bieden van voldoende elektriciteit in de regio. Het zonnepark voorziet daarnaast in energie- en klimaatneutrale opgaves van de gemeente door een aanzienlijke bijdrage aan de gemeentelijke duurzaamheidsambities. Door een combinatie van natuurinclusieve landbouw, bevordering van biodiversiteit en ontwikkeling van een fietspad ontstaat meerwaarde langs de A12 in het door de gemeente aangewezen gebied als meest geschikt voor zonnevelden.

Bijlage(n)

1. Locatiekeuze Hoogspanningsstation
2. Brief principeverzoek hoogspanningsstation Linschoten
3. Toelichting principeverzoek hoogspanningsstation Linschoten
4. Brief principeverzoek zonnepark Linschoten
5. Toelichting principeverzoek zonnepark Linschoten
6. Voorwaarden vooroverlegpartners

Aanleiding

Aan de gemeentegrens langs de A12 beogen Stedin en Sunvest een hoogspanningsstation en natuurinclusief agrarisch zonnepark te ontwikkelen. De plannen bestaan uit een zonnepark genaamd "Zonnepark Linschoten", een hoogspanningsstation, groene inpassing en een nieuw fietspad. Het plangebied is door de gemeente aangewezen als meest geschikt voor zonnevelden. De zonnepanelen worden dusdanig opgesteld dat schapen er tussen kunnen grazen. Daarnaast wordt beoogd om bij te dragen aan de biodiversiteit door natuur inclusieve landbouw toe te passen en het zonnepark te voorzien



van een groene omranding. Het beheer van de natuur en agrarische functies zal ter verdienste komen van een lokale boer.

Stedin en Sunvest hebben besloten om de samenwerking aan te gaan om het grondgebied, toegangswegen en groene inpassing met het hoogspanningsstation te delen. Om medewerking te kunnen verlenen aan het plan moet het bestemmingsplan herzien worden. In de motie vreemd "Graslanden" van 30 mei 2023 wordt gesteld dat het college van Burgermeester en Wethouder geen positieve principe besluiten neemt met betrekking tot de plaatsing van zonnenvelden op landbouw- en natuurgebieden buiten de raad om. Middels voorliggend schrijven wordt u daarom voorgesteld om een positief principebesluit te nemen over de plaatsing van een hoogspanningsstation en natuurinclusief agrarisch zonnepark Linschoten.

Gewenst resultaat

Medewerking verlenen aan de plaatsing van een hoogspanningsstation en natuurinclusief agrarisch zonnepark Linschoten door in principe medewerking te willen verlenen aan de voorliggende principeverzoeken.

Argumenten / Toelichting

1. *Door de gemeente is het plangebied aangewezen als meest geschikt voor de ontwikkeling van zonnenvelden.*

Het plangebied voor Zonnepark Linschoten ligt in de Landschappelijke Zone 'Snelweg.' Deze zone is door Montfoort in het "Toets en Afwegingskader voor het grootschalig opwekken van duurzame elektriciteit" aangewezen als meest geschikt voor zonnenvelden. Het afwegingskader stelt dat in dit gebied veel grootschalige infrastructuur aanwezig is zoals de snelweg en de hoogspanningsmasten. Deze infrastructuur heeft veel ruimtes die eventueel met energieopwekking ingevuld kunnen worden. De initiatieven sluiten daarmee direct aan op het ruimtelijke beleid van de gemeente.

2. *De aanleg van een hoogspanningsstation voorziet in de toekomstige energiebehoefte van de gemeente.*

Door de toenemende vraag naar elektriciteit zit het netwerk in de regio vol. Zonder aanpassing van het netwerk zal hierdoor in de nabije toekomst niet kunnen worden voorzien in de verwachte elektriciteitsbehoefte van Montfoort. Op regionaal niveau zijn de hoogspanningsstations van Stedin essentiële schakels om elektriciteit van hoogspanningsmasten omlaag te transformeren naar bruikbare stroom voor in huis. De huidige hoogspanningsstations in de regio voldoen niet aan de toekomstige vraag, en bieden onvoldoende uitbreidingsmogelijkheden. Hierdoor ontstaan knelpunten op de hoogspanningsstations. De plaatsing van het nieuwe hoogspanningsstation is daarom essentieel om in de toekomst te kunnen blijven voorzien in voldoende capaciteit voor burgers en bedrijven in Montfoort.

In een alternatievenafweging van vier verschillende locaties is de voorliggende locatie het meest geschikt gebleken voor de realisatie van het hoogspanningsstation (zie bijlage 1). Dit is gebleken doordat het initiatief aansluit op het ruimtelijk beleid, milieutechnisch het meest gunstig gelegen is en de infrastructuur gedeeld kan worden met zonnenvelden. Het initiatief zal daarnaast worden voorzien van een batterij-installatie, waardoor het zonnepark direct kan worden aangesloten op het hoogspanningsstation en een flexibele opslag van elektriciteit wordt ingepast. Dit is gunstig voor de levering van elektriciteit tijdens piekbelastingen.

3. *Het initiatief is in principe akkoord bevonden door de betrokken overheden en instanties.*

De principeverzoeken zijn voorgelegd aan de relevante vooroverlegpartners in de nabijheid van het plangebied. Er is milieukundig advies ingewonnen bij de Omgevingsdienst Regio Utrecht, Veiligheidsregio Utrecht en de GGD. Het initiatief is ook voorgelegd aan Rijkswaterstaat en Gasunie in verband met de aangrenzende infrastructuur. Afsluitend is het initiatief ook voorgelegd aan HSDR en provincie Utrecht. Geen van deze vooroverlegpartners hebben bezwaren tegen het initiatief. De geuite aandachtspunten en voorwaarden zijn gebundeld in bijlage 6 en worden opgenomen als voorwaarde voor verdere uitwerking van het initiatief.

4. *Het zonnenveld draagt aanzienlijk bij aan de energie- en klimaatneutrale doelstellingen van Montfoort.*

Gemeente Montfoort wil in 2040 een vrijwel energie- en klimaatneutrale gemeente zijn en in 2030 rond de 50% van de eigen verwachte elektriciteitsbehoefte duurzaam opwekken. Dit komt neer op 43,8 GWh. Door



de realisatie van het zonnepark kan aanzienlijk worden bijgedragen aan de doelstellingen. Het zonnepark zal naar verwachting circa 13 GWh per jaar opwekken, waardoor een aanzienlijk deel van de gemeentelijke energie ambitie voor 2030 wordt vervuld.

5. 50% van het zonnepark wordt ter beschikking gesteld ten behoeve van de lokale gemeenschap.

Gemeente Montfoort vindt het bij de ontwikkeling en exploitatie van lokale energieprojecten van groot belang dat partijen, inclusief de omgeving, op een gelijkwaardige manier samenwerken. Het *"Toets en Afwegingskader voor het grootschalig opwekken van duurzame elektriciteit"* stelt daarom dat 50% van energieprojecten lokaal als eigendom wordt gerealiseerd. Sunvest heeft in gesprek aangegeven dat dit zal worden behartigd, en heeft als doelstelling dat 50% van het zonnepark in bezit zal komen van de lokale gemeenschap. In samenspraak met de gemeente zal worden bepaald hoe wordt voldaan aan deze doelstelling. Dit kan middels aandelen of een profijtplan, waarbij omwonenden via verschillende mogelijkheden mee kunnen profiteren.

De gemeente stelt 50% lokaal eigendom nadrukkelijk als streven, en niet als harde eis. Of 50% lokaal eigendom wordt behaald, is immers afhankelijk van de mate van interesse onder inwoners. De initiatiefnemer moet aantonen welke stappen zijn ondernomen om lokaal eigenaarschap te verwezenlijken in het project. Om te borgen dat de initiatiefnemer hiervoor voldoende mogelijkheden biedt, laat de gemeente, wanneer zij hier aanleiding toe ziet, een onafhankelijke toets op lokaal eigenaarschap uitvoeren.

6. Het project voorziet in de toekomstige doorfietsroute langs de A12.

Momenteel is het niet mogelijk om vanaf de Cattenbroekdijk naar Reijerscop te fietsen. Tussen de twee wegen liggen verschillende agrarische percelen waarop geen doorgaande wegen zijn gelegen. Fietsers moeten meer dan 20 minuten omfietsen om een hemelsbrede afstand van minder 1,5 km te overbruggen. Door de toevoeging van een fietspad tussen de twee wegen kan de reistijd voor fietsers drastisch worden verlaagd naar circa 4 minuten. Hierdoor wordt het aantrekkelijk om van Linschoten naar Reijerscop, Harmelen of Utrecht te fietsen en wordt in een toekomstige fietsroute voorzien.

Kantekening hierbij is dat het fietspad tot aan de gemeentegrens reikt. Tussen de gemeentegrens en de bestaande weg Reijerscop dient een fietspad van circa 450 meter aangelegd te worden in de gemeente Woerden. Er worden momenteel gesprekken gevoerd met de gemeente Woerden voor de realisatie van dit gedeelte. Ook met Rijkswaterstaat, de eigenaar van de grond, worden gesprekken gevoerd. Ook Provincie Utrecht is betrokken. De provincie onderzoekt momenteel of een fietsverbinding tussen Reijerscop en Achthoven-oost gerealiseerd kan worden.

7. Verbetering biodiversiteit door de ontwikkeling van een natuurinclusief agrarisch zonnepark.

Het zonnepark wordt ruim opgezet zodat er ruimte is voor natuurinclusieve landbouw. In totaal zal circa 55% van het grondoppervlakte ten behoeve van de zonnepanelen komen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen het westelijke gedeelte waar de focus ligt op de energie met omringende natuur en het oostelijke gedeelte waar de focus ligt op natuur, boeren en energie. Door de panelen op circa 3 meter van elkaar in te passen is het mogelijk om het gehele oostelijke deel in te richten met kruiden en klaverrijk grasland. Een lokale boer zal vervolgens met ongeveer 60 schapen het land laten begrazen. Afsluitend zal het land niet meer worden bemest, zodat bloemen en kruiden zich in het grasland kunnen ontwikkelen. Hierdoor zullen meer insecten het gebied vinden en neemt de biodiversiteit in de omgeving toe.

8. Door een goede landschappelijke inpassing ontstaat meerwaarde.

De zonnepanelen worden op maximaal 1,50 meter hoogte geplaatst en het plangebied zal worden omringd door groen. Hierdoor zal het zonnepark en het hoogspanningsstation grotendeels uit het zicht blijven vanuit Linschoten. Bij het westelijk perceel zal de groene inpassing hoger en dichter worden ingepast, zodat zicht op hoogspanningsstation wordt geminimaliseerd (zie bijlage 3 voor een impressie van het hoogspanningsstation). Hierdoor zal tevens ook het zicht op de A12 en het achterliggende industrieterrein in Woerden worden weggenomen, en een landschappelijke groene overgangszone ontstaan. Als bijkomstigheid zal hierdoor ook de geluidsoverlast van de A12 verminderen. In het oostelijk gedeelte zal de groene inpassing lager worden gerealiseerd waardoor zicht op het zonnepark wel wordt weggenomen, maar het weidse polderlandschap in stand wordt gehouden.



Kantttekeningen en alternatieven

Voor de beoordeling van dit vooroverlegplan is slechts een globale haalbaarheidstoets uitgevoerd. Daaruit zijn tot nu toe geen onoverkomelijke belemmeringen naar voren gekomen. Op het gebied van milieu dient de volledige haalbaarheidstoets verder plaats te vinden. Daarnaast zijn de ingediende principeverzoeken voorgelegd aan alle relevante vooroverlegpartners. Bijlage 6 geeft een overzicht van de voorwaarden van de vooroverlegpartners. Bij de formele aanvraag dient voldaan te worden aan deze voorwaarden.

Stedin ontwikkeld zogenaamde hoogwaterstations zodat bij wateroverlast de integriteit van het Station onaangetast blijft. Nader onderzoek naar het risico van wateroverlast zal hierdoor doorslaggevend zijn voor de definitieve afmetingen van het station. Momenteel wordt geschat dat de gebouwen van het hoogspanningsstation een hoogte van tussen de 6 en 10 meter zullen hebben. Deze gebouwen zullen in de directe nabijheid van de bestaande hoogspanningsmast van TenneT worden geplaatst. Doormiddel van een goede landschappelijke inpassing streeft Stedin ernaar om in samenspraak met de gemeente de impact van het hoogspanningsstation op het landschap en de omgeving te minimaliseren.

Alternatief zou kunnen zijn om een negatief principe-standpunt in te nemen. Hierdoor zal de ontwikkeling van het hoogspanningsstation geen doorgang hebben en zal de huidige congestie op het elektriciteitsnetwerk toenemen. Daarnaast zal ook circa 13 GWh per jaar aan energie- en klimaatneutrale energie niet worden opgewekt. Om de energie- en klimaatneutrale doelstellingen van Montfoort te behalen zal hiervoor elders in de gemeente ruimte voor gezocht dienen te worden. Afsluitend zal de ontwikkeling in biodiversiteit en de ontwikkeling van een fietspad geen doorgang vinden.

Financiën

De kosten voor het behandelen van de principeverzoeken worden verhaald via de Legesverordening. Tijdens de ruimtelijke procedure stelt de gemeente een anterieure overeenkomst op voor het beheer en gebruik van het plangebied. Hierin worden afspraken gemaakt over de exploitatiebijdragen en planschade.

Juridische gevolgen

Uw positieve beoordeling van het vooroverlegplan geeft nog niet het recht om het plan te realiseren. De initiatiefnemer dient een verzoek tot herziening van het bestemmingsplan aan te vragen.

Planning en aanpak

Initiatiefnemer kan na inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 een omgevingsvergunning aanvragen voor een buitenplanse omgevingsactiviteit. Omdat per 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking treedt, is een bestemmingsplanprocedure niet meer haalbaar. Hierbij zullen wij ook een anterieure overeenkomst gaan afsluiten met de initiatiefnemer.

Communicatie

De initiatiefnemers worden schriftelijk op de hoogte gesteld van uw besluit. Daarnaast zal een persbericht worden verzonden vanuit de gemeente om het bredere publiek en belanghebbenden te informeren.

Participatie

Belanghebbenden worden tijdens de ruimtelijke procedure op de gebruikelijke wijze geïnformeerd. In voorbereiding op dit principeverzoek zijn gesprekken gevoerd aan de keukentafel in de buurt. Ideeën daaruit zijn verwerkt in het landschappelijk plan.

Stedin en Sunvest zullen na goedkeuring van het principeverzoek, samen met de gemeente een participatietraject inrichten. Hierin wordt middels een stakeholdersanalyse een communicatie- en participatieaanpak opgesteld. Bij het inrichten van het participatietraject dient expliciet aandacht te zijn voor de verplichtingen en verantwoordelijkheden. Er zal vervolgens met de omgeving worden gesproken over de landschappelijke inpassing van het station. Stakeholders zoals inwoners, bedrijven, overige belanghebbenden worden regelmatig geïnformeerd over de ontwikkelingen en hoe zij zowel formeel als informeel kunnen reageren.



Relatie met duurzaamheid / Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Door de ontwikkeling van een zonnepark heeft het project een directe relatie met de energie- en klimaatneutrale doelstellingen van Montfoort. Het zonnepark zal worden ontwikkeld voor een duur van 25 tot 30 jaar. Aan het einde van de levensduur dienen de zonnepanelen verwijderd en hergebruikt te worden conform de richtlijn AEEA. Dit geldt tevens ook voor fundering tot minimaal 1 meter diepte. De agrarische gronden zullen daarnaast worden beheerd door een lokale boer welk op een natuur inclusieve wijze het land zullen laten begrazen. Afsluitend zal circa 50% van het zonnepark in bezit komen van de lokale gemeenschap.

Montfoort, 10 oktober 2023

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN MONTFOORT,
de secretaris, de burgemeester,



M.H. van der Veer



mr. P.J. van Hartskamp-de Jong



RAADSBSLUIT

In de openbare vergadering van 11 december 2023 heeft de gemeenteraad besloten:

1. In principe medewerking te verlenen aan de plaatsing van een hoogspanningsstation en natuurinclusief agrarisch zonnepark Linschoten, mits;
 - a. Voldaan wordt aan de randvoorwaarden en aspecten uit het afwegingskader voor het opwekken van duurzame elektriciteit.
 - b. Het nieuw aan te leggen fietspad, alsmede aan te leggen duiker(s) dienen beheerd en onderhouden te worden door de initiatiefnemers.
 - c. Een anterieure overeenkomst gesloten wordt tussen initiatiefnemer en de gemeente Montfoort.
 - d. Aangetoond wordt dat de biodiversiteit van en rondom het gebied toeneemt.
 - e. 50% van het zonnepark ten beschikking wordt gesteld ten behoeve van de lokale gemeenschap.
 - f. Het agrarische gebied beheerd en begraasd zal worden door een lokale boer.
 - g. De zonnepanelen op maximaal 1,50 meter hoogte geplaatst worden.
 - h. In samenspraak met de gemeente een communicatie- en participatieaanpak wordt opgesteld.
 - i. Aan het einde van de levensduur de zonnepanelen, inclusief fundering, verwijderd en hergebruikt worden conform de richtlijn AEEA.
 - j. Voldaan wordt aan de randvoorwaarden zoals gesteld in bijlage 6: Voorwaarden vooroverlegpartners.

de griffier,

de voorzitter,

mr. S.G. Meijer

mr. P.J. van Hartskamp-de Jong